

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 755/19	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 1 lipca 2019 roku w sprawie sygn. akt VII K 339/17			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	H. S.	- całościowe uregulowanie spornych kwestii majątkowych pomiędzy oskarżonym, a oskarżycielką posiłkową; - wywiązanie się przez oskarżonego ze wszystkich zaległości alimentacyjnych względem oskarżycielki posiłkowej	Ugoda sądowa zawarta w sprawie I Ns 498/18	1227 - 1240
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6.	Ocena dowodów			
1.1.5.	Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
2.1.1.1.	Ugoda sądowa zawarta w sprawie I Ns 498/18	Dowód obiektywny, z dokumentu sporządzonego w sprawie sądowej		
1.1.6.	Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu		
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH				

ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	1. zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 maja 2017 r.) przez uznanie, że przepis ten penalizuje brak wypełniania obowiązku alimentacyjnego pomiędzy rozwiedzionymi małżonkami, podczas gdy jednym ze znamion przestępstwa niealimentacji jest uchylanie się od obowiązku opieki, który to obowiązek ustaje z chwilą rozwiązania małżeństwa, a tym samym art. 209 § 1 k.k. nie znajdzie nigdy zastosowania w przypadku niewypełniania obowiązku alimentacyjnego pomiędzy byłymi małżonkami.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny			

Zarzut nie jest zasadny.

Z treści art. 209 § 1 k.k. wynika, że ustawodawcy chodzi o zabezpieczenie materialnych podstaw egzystencji (podstawowych potrzeb życiowych) osobom najbliższym wobec sprawcy oraz tym, których prawa w tym zakresie wynikają z orzeczenia sądowego. Należy zatem przyjąć, że przedmiotem ochrony jest w tym przypadku prawo do opieki alimentacyjnej. Do znamion przestępstwa niealimentacji tj. art. 209 § 1 k.k. należy uchylać się od obowiązku opieki. Należy jednak zauważyć, że w świetle art. 209 k.k. już z samej literalnej wykładni przepisu wynika, że chodzi o obowiązek opieki alimentacyjnej, a więc obowiązek świadczenia opieki materialnej („niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej”, „wobec dłużnika alimentacyjnego”, „bezkuteczność egzekucji alimentów”).

Jednocześnie ustawodawca nie eliminuje z kręgu osób pokrzywdzonych byłego małżonka, po rozwiązaniu węzła małżeństwa.

Zgodnie z brzmieniem art. 209 § 1 k.k. sprawcą przestępstwa w nim opisanego może być tylko osoba wyraźnie w nim wskazana, a więc podmiotem przestępstwa niealimentacji może być jedynie osoba, która na mocy przepisów KRiO jest do tego zobowiązana. Z kolei na mocy ustawy obowiązek alimentacyjny obciąża osoby wymienione w art. 128, 129, 130, 131 i 132 KRiO. Art. 130 KRiO wyraźnie wskazuje, że obowiązek jednego małżonka do dostarczania środków utrzymania drugiemu małżonkowi istnieje również po rozwiązaniu lub unieważnieniu małżeństwa albo po orzeczeniu separacji.

Problematykę przedmiotu ochrony przestępstwa niealimentacji poruszono także

w orzecznictwie sądowym. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9.06.1976 roku (VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7–8, poz. 86) podniesiono, że celem przepisu art. 186 k.k. z 1969 roku (obecnie art. 209 § 1 k.k.) jest ochrona praw alimentacyjnych przysługujących z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego określonym osobom. Z kolei zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, uprawnienia alimentacyjne byłych małżonków nie wynikają z orzeczenia rozwodu, lecz z faktu, że strony były kiedyś małżeństwem. Świadczenia alimentacyjne między małżonkami stanowią kontynuację, powstałego przez zawarcie małżeństwa, obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania. Istnieją więc pomimo rozwodu, który nie stwarza nowego obowiązku alimentacyjnego, lecz powoduje zmodyfikowanie obowiązku

istniejącego w czasie trwania małżeństwa (tak: wyrok Sądu Najwyższego – z dnia 5 stycznia 2011 roku - III UK 69/10). Dodać też trzeba, że przedmiotem ochrony art. 209 § 1 k.k. jest także autorytet wymiaru sprawiedliwości, powaga i wykonalność prawomocnych lub podlegających wykonaniu orzeczeń sądu cywilnego stwierdzającego obowiązek alimentacyjny (tak O. Chybiński, [w:] O. Chybiński, W. Gutenkunst, W. Świda, Prawo karne. Część szczególna, Wrocław – Warszawa 1971, s. 216).			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S. od zarzucanego mu czynu; ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego H. S. zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Ponieważ argumenty skarżącego nie okazały się przekonywujące, o czym była mowa powyżej, wniosek o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylecia zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające		

na tego rodzaju rozstrzygnięcie.				
3.2.	2. zarzut naruszenia prawa materialnego przez przypisanie oskarżonemu niewypełnienia obowiązku alimentacyjnego orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie sygn. akt I C 1322/13 przez okres od grudnia 2016 roku do marca 2017 roku, podczas gdy alimenty orzeczone ww. wyrokiem rozwodowym obowiązywały dopiero od daty jego uprawomocnienia tj. od dnia 8 lutego 2017 roku, zatem okres niewykonywania obowiązku orzeczonego tym wyrokiem jest krótszy niż dwa miesiące, a więc nie wyczerpuje znamienia „uporczywości działania”;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Nie można zgodzić się tu ze skarżącym,				

W niniejszej sprawie źródłem obowiązku świadczenia alimentacyjnego było orzeczenie sądowe, a nie przepis ustawy. Orzeczenie to zostało wskazane w opisie przypisanego oskarżonemu czynu. Faktem jest, że wyrok rozwodowy w sprawie sygn. akt I C 1322/13 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim uprawomocnił się dopiero w dniu 8 lutego 2017 roku i jako taki mógł być źródłem obowiązku alimentacyjnego dopiero od lutego 2017 roku.

Jednakże już wcześniej, w sprawie I C 1322/13, a więc wskazanej w opisie czynu, oskarżony został, postanowieniem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 26 stycznia 2016 roku, zobowiązany do płacenia alimentów na rzecz oskarżycielki posiłkowej. Obowiązek alimentacyjny został nałożony na oskarżonego jeszcze wcześniej, bo postanowieniem

Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 21 czerwca 2013 roku (sygn. akt: VII RC236/13). Niewątpliwym jest, że stwierdzenie obowiązku świadczeń polegających na dostarczeniu osobie uprawnionej środków utrzymania może nastąpić nie tylko w wyroku, ale także i w postanowieniu sądowym o zabezpieczeniu tych roszczeń. Nie może więc ulegać wątpliwości, że oskarżony w sprawie sądowej, o sygnaturze wskazanej w opisie przypisanego mu czynu, był zobowiązany do płacenia rat alimentacyjnych na rzecz oskarżycielki posiłkowej w okresie objętym aktem oskarżenia. Był to zatem okres przekraczający 3 miesiące.			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

od zarzucanego mu czynu; ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego H. S. zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.			
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Ponieważ argumenty skarżącego nie okazały się przekonywujące, o czym była mowa powyżej, wniosek o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z przekazaniem			

sprawy do ponownego rozpoznania sądowni I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające na tego rodzaju rozstrzygnięcie.				
3.3.	3a. zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego wyroku polegające na dowolnym i nieopartym żadnym dowodem ustaleniu, że oskarżony H. S. w okresie od grudnia 2016 roku do marca 2017 roku miał możliwość łożenia na utrzymanie byłej małżonki E. S., podczas gdy z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania egzekucyjnego wynikało, iż egzekucje wobec oskarżonego są bezskuteczne wobec braku jakiegokolwiek majątku oskarżonego, z którego można byłoby przeprowadzić skuteczną egzekucję (oprócz emerytury);	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

3c zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego wyroku polegające na dowolnym i niepopartym żadnym obiektywnym dowodem materialnym ustaleniu, że oskarżony utrzymuje się z bliżej nieokreślonych oszczędności, podczas gdy z wyjaśnień oskarżonego wynika, że utrzymuje się wyłącznie z emerytury i nie ma innych źródeł dochodu;

3d zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego wyroku polegający na błędnym przyjęciu, iż oskarżonemu H. S. można przypisać działanie w ramach „uporczywości” w niepłaceniu alimentów, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, że oskarżony nie płacił alimentów na rzecz byłej małżonki

jedynie w okresie, w którym nie uzyskiwał żadnych dochodów i nie miał możliwości spieniężenia majątku, o czym świadczy fakt, iż od czasu przyznania mu prawa do emerytury alimenty od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej są regularnie egzekwowane; ponadto oskarżony stale deklarował możliwość spłaty alimentów w przypadku sprzedaży przez byłych małżonków części majątku wspólnego, co pozwoliłoby mu wywiązać się z obowiązku alimentacji, a było niemożliwe z uwagi na postawę oskarżycielki posiłkowej i podejmowane przez nią działania - tym samym zachowaniu H. S. nie można przypisać znamienia „uporczywości postępowania”;

- które to naruszenia miały wpływ na treść orzeczenia, bowiem doprowadziły do poczynienia całkowicie błędnych ustaleń faktycznych co do możliwości finansowych w

	zakresie łożenia przez oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej, a w konsekwencji przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu, którego nie popełnił.			
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Ponieważ wszystkie trzy zarzuty sprowadzają się do podważania ustaleń Sądu I instancji, odnośnie możliwości finansowych oskarżonego w zakresie płacenia przez niego alimentów na rzecz oskarżycielki posiłkowej mogą zostać omówione łącznie. Nie ma racji skarżący, iż w okresie od grudnia 2016 roku do marca 2017 roku oskarżony nie miał możliwości płacenia alimentów na rzecz oskarżycielki posiłkowej. Sąd Rejonowy słusznie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego, że w okresie objętym zarzutem				

utrzymywał się on jedynie z emerytury. Sąd meriti ustalił bowiem w sposób pewny, że oskarżony otrzymywał znaczne sumy z tytułu ugody sądowej, jaką zawarł w dniu 13 maja 2013 roku ze spółką (...) sp. z o.o. w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W okresie od lipca 2013 roku do maja 2016 roku, były to środki składające się na łączną kwotę 1.000.000 złotych. Już choćby z tego tytułu oskarżony dysponował środkami, które pozwalały mu na wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego.

Nie można uznać także jako dowolnych poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń, że oskarżony dokonał szeregu rozporządzeń majątkiem nieruchomości oraz darowizn dokonanych na rzecz siostry oskarżonego. O tym, że Sąd meriti nie popełnił tu błędu, potwierdzają ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w wyroku

rozwodowym z dnia 7 grudnia 2015 roku. Ustalenia te zostały również podzielone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi, co znalazło wyraz w wyroku z dnia 8 lutego 2017 roku. Okoliczność czynienia rozporządzeń majątkowych o znacznej wartości przez oskarżonego, w pełni pozwalają na przyjęcie posiadania przez niego możliwości majątkowych i dochodowych. To, że egzekucja komornicza nie okazała się skuteczna, nie oznacza jeszcze, że oskarżony w rzeczywistości nie posiadał możliwości finansowych, pozwalających na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych przysługujących oskarżycielce posiłkowej.			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S. od zarzucanego mu czynu;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego H. S. zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.			
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Ponieważ argumenty skarżącego nie okazały się przekonywujące, o czym była mowa powyżej, wniosek o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi			

I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające na tego rodzaju rozstrzygnięcie.				
3.4.	3b zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego wyroku polegające na dowolnym i nieopartym żadnym materiałem dowodowym ustaleniu, że niepłacenie alimentów na rzecz byłej małżonki przez okres czterech miesięcy skutkowało narażeniem jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że E. S. w okresie od grudnia 2016 r. do marca 2017 r. podjęła leczenie specjalistyczne (w tym także przeszła operację, której koszt wyniósł ponad 40.000 zł.); 3e. zarzut błędu w ustaleniach faktycznych	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

przyjętych za
podstawę wydania
zaskarżonego
wyroku polegające
na błędnym
uznaniu, iż
podstawowe
potrzeby życiowe
oskarżycielki
posiłkowej są
tożsame z jej
usprawiedliwionymi
potrzebami, a w
konsekwencji
niepodjęcie
inicjatywy
dowodowej
dotyczącej ustalenia
zakresu
podstawowych
potrzeb życiowych E.
S. oraz poczynienia
ustaleń co do tego,
czy zaspokojenie
tych potrzeb mogło
być zagrożone

- które to naruszenia
miały wpływ na treść
orzeczenia, bowiem
doprowadziły do
poczynienia
całkowicie błędnych
ustaleń faktycznych
co do podstawowych
potrzeb życiowych
oskarżycielki
posiłkowej, a w
konsekwencji
przypisania
oskarżonemu
sprawstwa czynu,
którego nie popełnił.

4. zarzut naruszenia
art. 167 k.p.k. w
zw. z art. 170 §
3 k.p.k. a contrario
oraz art. 366 k.p.k.
poprzez niewydanie

postanowienia w przedmiocie wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego zgłoszonych na rozprawie w dniu 8 października 2018 roku tj. o nadesłanie deklaracji cywilno - prawnych za okres ostatnich trzech lat oraz zwrócenie się do A. Bank o nadesłanie historii rachunku bankowego oraz rachunku kart kredytowych E. S. za okres objęty zarzutem, w sytuacji gdy wyjaśnienie stanu majątkowego oskarżycielki posiłkowej jest konieczne dla ustalenia poziomu jej życia oraz potrzeb jakie zaspokajane były przez oskarżycielkę posiłkową w okresie objętym zarzutem, które to naruszenia miały wpływ na treść orzeczenia, bowiem doprowadziły do poczynienia całkowicie błędnych ustaleń faktycznych w zakresie możliwości majątkowych oskarżycielki posiłkowej i jej potrzeb życiowych realizowanych w okresie objętym zarzutem, a w

	konsekwencji przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu, którego nie popełnił.		
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny			
Ponieważ wszystkie trzy zarzuty sprowadzają się do podważania ustaleń Sądu I instancji, odnośnie zakresu podstawowych potrzeb życiowych oskarżycielki posiłkowej, ewentualnie niewyjaśnienia w sposób dostateczny jej rzeczywistej sytuacji majątkowej, mogą zostać omówione łącznie. W ocenie Sądu Okręgowego konieczność podjęcia leczenia specjalistycznego przez pokrzywdzonego, mieści się w pojęciu, zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych”. W przedmiotowej sprawie oskarżycielka posiłkowa jest osobą schorowaną. Przewlekłe choroby doprowadziły do jej niepełnosprawności			

(I grupa inwalidzka) i bezspornie wymagają leczenia. Pokrzywdzona poniosła związane z tym liczne wydatki (co jest przecież okolicznością niekwestionowaną), zaś konieczność ich ponoszenia ma charakter stały. Stałym wydatkiem są np. koszty wizyt u lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii, neurochirurgii, dietetyki, jak również koszty zabiegów i operacji, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji złożonej do akt sprawy. Wobec kilkuletniego oczekiwania na operację w ramach NFZ, oskarżycielka posiłkowa zmuszona była do korzystania z usług prywatnej służby zdrowia, gdyż tak długie oczekiwanie na operację naraziłoby ją na dalsze zagrożenie dla życia i zdrowia.

Nie jest zasadny zarzut, iż Sąd Rejonowy nie podjął inicjatywy dowodowej w celu ustalenia zakresu podstawowych potrzeb życiowych oskarżycielki posiłkowej. W

uzasadnieniu
zaskarżonego
wyroku wyraźnie
wskazano, jakie
elementy składają
się na podstawowe
potrzeby życiowe
oskarżycielki
posiłkowej, które
ustalił na podstawie
zeznań E. S.,
B. W., kserokopii
faktur VAT, decyzji
o ustaleniu renty,
czy też kserokopii
dokumentacji
medycznej.

Brak płacenia
alimentów
spowodował zatem,
że pokrzywdzona
została narażona na
niemożność
zaspokojenia
podstawowych
potrzeb życiowych
związanych z
korzystaniem ze
świadczeń
medycznych. O
tym, że takie
narażenie nastąpiło,
świadczy dobitnie
niekwestionowana
okoliczność, że
oskarżycielka
posiłkowa musiała
ucieć się do wsparcia
najbliższych, gdyż
w przeciwnym razie
nie miałyby środków
do kontynuacji
leczenia.

Dla bytu
przestępstwa
niealimentacji nie
ma znaczenia
okoliczność, że

osoba
pokrzywdzona
korzysta z pomocy
innych osób, które
niejako „zastępują”
osobę zobowiązaną
do płacenia
alimentów w
zaspokajaniu
podstawowych
potrzeb życiowych
pokrzywdzonej. W
orzecznictwie nie
budzi wątpliwości,
iż fakt zaspokajania
potrzeb życiowych
uprawnionego przez
inne osoby, nie
wyłącza ustawowego
znamienia narażania
na niemożność
zaspokojenia tych
potrzeb (wyrok Sądu
Najwyższego z dnia
27.03.1987 roku – V
KRN 54/87; wyrok
Sądu Apelacyjnego
we Wrocławiu z dnia
16.03.2016 roku – II
AKa 7/16).

Oдноśnie wniosków
dowodowych
obrony, złożonych
na rozprawie w
dniu 3.10.2018 roku
(a nie 8.10.2018
roku), przyznać
należy o tyle
rację skarżącemu,
iż Sąd Rejonowy
nie wypowiedział się
w tym przedmiocie.
Tym niemniej nie
było to uchybienie
procesowe, które
mogłoby mieć wpływ
na treść zapadłego
wyroku, a tylko
takowe ma

relewantne znaczenie w postępowaniu apelacyjnym (art. 438 pkt 2 k.p.k.). Dowody, o jakie chodziło w zgłoszonych wnioskach dowodowych i tak nie miałyby bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sytuacja majątkowa oskarżycielki posiłkowej została bowiem w sposób dostateczny wyjaśniona innymi środkami dowodowymi.			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S. od zarzucanego mu czynu; ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego H. S. zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.				
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.				
Ponieważ argumenty skarżącego nie okazały się przekonujące, o czym była mowa powyżej, wniosek o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające na tego rodzaju rozstrzygnięcie.				
3.5.	3f zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

wyroku polegający na błędnym uznaniu, iż stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny, podczas gdy oskarżycielka posiłkowa żyje na bardzo wysokim poziomie, w luksusowym domu, który strony wspólnie wybudowały w trakcie małżeństwa, wydaje bardzo duże kwoty pieniężne na leczenie prywatne, pozostaje w bardzo dobrych relacjach z synem (który dzięki darowiznom uzyskanym od oskarżonego jest jednym z najbogatszych mieszkańców P. i stale pomaga swej matce zapewniając jej możliwość spełniania wszystkich zachcianek), a dodatkowo pokrzywdzona pozostaje w głębokim i stale eskalującym konflikcie z oskarżonym, które to naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia, przez przypisanie oskarżonemu sprawstwa zarzucanego mu czynu.

Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może zostać uznany za zasadny. Jak już Sąd Okręgowy podnosił we wcześniejszych rozważaniach, generalnie ustalenia faktyczne zostały poczynione przez Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy. Skarżący w ramach omawianego tu zarzutu podnosi także kwestię błędnej oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu. W tym zakresie zarzut ten uznać należy za częściowo zasadny, chociaż okoliczności, które w tym punkcie przytacza skarżący tylko częściowo wpływają na dokonanie innej oceny tegoż stopnia, niż uczynił to Sąd meriti. Dla oceny tej ma także bardzo duże znaczenie m.in. kwestia zawarcia ugody między stronami w trakcie postępowania apelacyjnego.		

Dlatego też Sąd odwoławczy całościowo wypowiedział się w kwestii stopnia społecznej szkodliwości czynu w innym fragmencie uzasadnienia (5.3.1.3.1.).			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S. od zarzucanego mu czynu; ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego H. S. zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Ponieważ argumenty skarżącego			

zmierzające do uniewinnienia oskarżonego nie okazały się przekonywujące (o czym była mowa powyżej), wniosek o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające na tego rodzaju rozstrzygnięcie.				
3.6.	5. zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. 4, 7 i 410 k.p.k. poprzez pominięcie okoliczności, iż strony są ze sobą silnie skonfliktowane, od wielu lat toczą się spory na tle majątkowym, a także okoliczności, że wszyscy członkowie rodziny pokrzywdzonej	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

	odmówili składania zeznań uniemożliwiając tym samym poznanie przez sąd prawdziwych faktów na temat stopy życiowej pokrzywdzonej, podczas gdy wzięcie pod rozwagę ww. okoliczności winno wpłynąć na ustalenie, że zaniechanie oskarżonego nie stwarza realnego i poważnego zagrożenia dla prawnie chronionych dóbr oskarżycielki posiłkowej.			
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Nie można zgodzić się z twierdzeniami apelacji, że Sąd Rejonowy nie widział okoliczności, iż strony są silnie skonfliktowane oraz że od wielu lat toczą się między nimi spory na tle majątkowym. Przeczy temu w sposób oczywisty chociażby lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Inną rzeczą jest natomiast, czy Sąd Rejonowy				

wyciągnął z powyższego należyte wnioski w kontekście oceny stopnia społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu, o czym będzie jeszcze mowa w dalszej części uzasadnienia.

Chybionym jest też argument, iż skorzystanie przez osoby najbliższe stronom z prawa do odmowy składania zeznań, miałyby przemawiać za przyjęciem tez zgodnych ze stanowiskiem obrony.

Skorzystanie przez świadka z prawa odmowy zeznań (gwarantowanego w art. 182 k.p.k.) jest bowiem jego uprawnieniem o charakterze osobistym, zaś decyzja w tym zakresie ma charakter autonomiczny. W szczególności sąd nie jest uprawniony do ustalania motywów odmowy zeznań przez osobę do takiej odmowy uprawnioną. Tym samym nie można czynić zarzutu względem Sądu I instancji z tytułu niewyciągnięcia wniosków z faktu

realizacji prawa do odmowy zeznań przez członków rodziny stron.			
Wniosek			
1) o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego H. S. od zarzucanego mu czynu; ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; 3) o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego zwrotu kosztów procesu, w tym wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Ponieważ argumenty skarżącego nie okazały się przekonujące, o czym była mowa powyżej, wniosek o zmianę wyroku			

poprzez uniewinnienie oskarżonego i zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy nie mógł zostać uwzględniony. Nie było też podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, zwłaszcza, że nie zostały spełnione warunki wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zezwalające na tego rodzaju rozstrzygnięcie.

4. **OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU**

4.1.

Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności

5. **ROZSTRZYGNIECIE
SĄDU
ODWOŁAWCZEGO**

1.7. **Utrzymanie
w mocy wyroku**

sądu pierwszej instancji			
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy			
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwięźle o powodach zmiany			
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	

Zwiąże o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
Generalnie stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy, czyniąc w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, dokonał ich właściwej subsumcji i trafnie uznał, że oskarżony swym zachowaniem wyczerpał od strony formalnej ustawowe znamiona przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. Nie można natomiast zgodzić się z Sądem meriti, odnośnie dokonanej przezeń oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, przypisanego oskarżonemu. Sąd Rejonowy praktycznie nie uzasadnił, dlaczego stopień społecznej szkodliwości czynu			

przypisanego oskarżonemu uznał jako znaczny. Zdaniem Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę całokształt ujawnionych w sprawie okoliczności, należało dojść do wniosku, iż stopień społecznej szkodliwości, popełnionego czynu jest znikomy.

Zauważyć przede wszystkim należy, iż oskarżonemu ostatecznie przypisano okres niealimentacji wynoszący jedynie 4 miesiące, a więc tylko nieznacznie przekraczający okres obecnie wymagany dla bytu przestępstwa niealimentacji.

Po drugie, niezwykle ważny jest tu cały kontekst rozpatrywanego tu czynu zabronionego. Strony pozostawały bowiem w długotrwałym sporze na tle majątkowym, w którym obowiązek alimentacyjny względem byłego małżonka stanowił jeden z elementów tego konfliktu. Nie można też tracić tu z pola widzenia,

że to głównie dzięki staraniom oskarżonego doszło do wypracowania znacznego majątku, którego obecnymi beneficjentami są dzieci stron, a pośrednio korzysta z niego również oskarżycielka posiłkowa, mająca bardzo dobre relacje z synem.

Bardzo istotną okolicznością jest także zawarcie pomiędzy stronami ugody sądowej w sprawie I Ns 498/18. W ugodzie tej strony całościowo uregulowały sporne kwestie majątkowe między nimi. Ugoda tą załatwiono także sprawę wszystkich zaległości alimentacyjnych oskarżonego względem oskarżycielki posiłkowej.

Wszystko to zdecydowanie łagodzi ocenę zachowania oskarżonego. Zespół powyższych okoliczności uzasadnia przyjęcie tezy, iż stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu mieścił się granicach znikomości, w

rozumieniu art. 1 § 2 k.k. Przyjęciu znikomej szkodliwości społecznej popełnionego przez oskarżonego czynu nie stoi też na przeszkodzie rodzaj i charakter naruszonego tym czynem dobra prawnego.

Wobec uznania, iż przypisany oskarżonemu czyn charakteryzował się stopniem społecznej szkodliwości w stopniu jedynie znikomym, postępowanie karne w tym zakresie podlegało – zgodnie z treścią art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. – umorzeniu.

5.3.1.4.1.

art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

1.1.8.

**Zapatrywania
prawne i
wskazania co do
dalszego
postępowania**

1.10. **Inne
rozstrzygnięcia**

zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia wyroku	z	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia wyroku	z	Przytoczyć okoliczności
2		Wobec treści rozstrzygnięcia merytorycznego – zgodnie z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k. – kosztami sądowymi poniesionymi w niniejszej sprawie, należało obciążyć Skarb Państwa.
7. PODPIS		

1.11. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku	

0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana